

Mələk kimi insan

O, "xalq düşmənləri"nin başsız qalan övladlarına əmi, dayı olub

"...Bir gün bacım onu bizə çağırdı. Mən qapının açar gözlüyündən nə qədər baxdımsa da, qızın üzünü aydın görə bilmədim. Bacım bir həftə sonra Raziyanı yenə bizə çağırdı. Bu dəfə qapı xeyli aralı idi. Anam isə qızın anası ilə söhbətə getmişdi. Raziyə xanım bacımla şirin söhbət edərkən mən guya qızın bızda olduğunu bilməyib, otağa girdim. Raziyə cəld ayağa qalxdı və üzünü yaylıqlı ilə örtüdü. Mən tez qapını örtüb o biri otağa çəkildim. Bu dəfə bir-birimizi aydın görmüşdük". Bu sözləri XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatının, mədəniyyətinin, ictimai və bədii fikir tarixinin inkişafında mühüm yer tutan şair, ictimai xadim, istedadlı pedaqoq Abdulla Şaiq "Xatirələrim" də yazıdır.

FƏXRİLƏ DEYƏCƏKDİ Kİ, OĞLU SƏHƏR MƏKTƏBİNDƏ "ÜÇİTEL" İŞLƏYİR

Abdulla Şaiqın xatirələrindən belə aydın olur ki, Bakıya 1901-ci ildə gəlib. İlk pənah aparacağı yer Nəriman Nərimanovun evi olub. Şaiq anası ilə Nərimanovun yanına gedir, Bakıya gəlməyinin səbəbini söyləyir. Nərimanov onun fikrini bəyanır. İllər sonra bu haqda A.Şaiq yazırdı: "Nəriman Nərimanov ailəsinə, qohum-qardaşına, dost-tanışına olduqca bağlı, qəlbi gəniş, dostluqda sadıq və xeyirxah bir insan idi. Hələ evlənməzdən əvvəl də böyük bir ailə sahibi idi. Qoca anasını, xalasını, iki dul bacısını və onların uşaqlarını, qardaşı uşaqlarını öz himayəsi altına almışdı. O, gecə-gündüz çalışır, çapalayır, on iki nəfərden ibarət olan böyük ailəsinin çətinliklə idarə edirdi. Gəncliyin bütün zövq və nəşəsini yalnız onlara fəda edərək, bacısı və qardaşı uşaqlarını oxudub bir yana çıxarmaq istəyirdi".

N.Nərimanovun qayğısı və nəzarəti ilə imtahanlara ciddi hazırlaşan A.Şaiq 1901-ci ildə Azərbaycan dili müəllimi diplomu əldə etmək üçün 1-ci Aleksandrinski gimnaziyasında imtahan verərək "əla" qiymət alır və Bakı duması nəzdində olan maarif şöbəsi müdiriyyətinə ərizə verir. Maarif şöbəsi onu Sultan Məcid Qəzizadənin məktəbinə müəllim təyin edir. Bu xəbərə A.Şaiqdən də çox anası Mehri xanım sevinirdi. Çünki oğlunu evləndirmək istəyirdi. Elçi gedəcəyi ünvanı dəqiqləşdirən Mehri xanım orada fəxrli deyəcəkdik ki, oğlu Şəhər məktəbində "üçitel" işləyir.

A.Şaiq Bakıda anası və qardaşı Yusiflə birlikdə Kərbəlayı Mirzə Yusifin evində kirayədə qalırdı. Digər kirayənişilərə nisbətən, Kərbəlayı Mirzə Yusifin bu ailəyə, xüsusən də savadlı, böyük-kiçik yeri bilən Abdulla Şaiqə hörmət-izzəti vardı. Bunu

hiss edən Mehri xanım da Kərbəlayı Mirzə Yusifin qızı Raziyanı Abdulla üçün "gözləti" etmişdi. Əslində Abdullanın da Raziya-dan xoşu gəlirdi. Xasiyyətlərində də çox oxşarlıq var idi. Amma oxumuş qızla ailə qurmaq istəyirdi. Oğlunun niyyətini bilən ana bir gün onu dilə tutur: "Bilirəm, Abdulla, oxumuş qız almaq istəyirsən, oxumuş qızlar odur, ceyran arxasında. O qızlar varlı oğlanlarını qoyub sənə gələrmə? Raziyə xanımdan yaxşı qız tapmayacaqsan. Həm yaxşı ailədən, həm də xoşxasiyyət, gözəl qızıdır. Sən "he" de, mən günün sabah ona özüm elçi gedim".

XOŞ SƏADƏTİNİ BELƏ TEZ İTİRMƏSİ ONU SARSIDIR

Sən demə, indiki kimi o zaman da evsiz-eşiksiz oğlanın evlənməsi müskül məsələ imiş. Amma Abdullanın tərbiyəsi, savadı Kərbəlayı Mirzə Yusifin onun elçilərinə "he" deməyə məcbur edir. 1906-cı ilin yazında Raziyə Abdulla ilə gələn köçür. "Raziyə xanım savadsız olmasına baxmayaraq, son dərəcə tərbiyəli, xoşxəlaq bir gələn idi. Bütün ailəmə ondan çox razı idim. Raziyyə yazıb-oxumağı da öyrədirdim. Dinc və bəxtiyar bir ailə həyatı keçirdik. Lakin bu bəxtiyarlıq uzun sürmədi. Raziyyənin qız vaxtından xəstəliyi var idi. Evləndikdən sonra bu xəstəlik daha da güclənməyə başladı".

Abdulla Raziyanı bir müddət Bakıda müalicə etdirse də, nəticəsi olmadı. A.Şaiqın xatirələrindən: "Həkimlərin tapşırığı ilə onu Jeleznovodskiyə apardım. Peterburqdan gəlmiş məşhur professor Raçinskiyə göstərdim. Professor əməliyyat etməyi

məsləhət gördü. Mən Raziyanın ata-anasına teleqramla məsələni bildirdim. Onlar qəti etiraz etdilər, qızı tez evə gətirməyimi yazdılar. Biz təcili olaraq Bakıya qayıtdıq".

Bakıda Raziyanın vəziyyəti daha da ağırlaşır. Kərbəlayı Mirzə Yusif savadsız olduğu kimi, həm də çox inadkar idi. Qızının sağalacağına dua etməklə nail olacağına inanırdı. Abdullanın günlərlə qayınatasını dilə tutması, yalvar-yaxar etməsi, həkimlərin "əməliyyatı nəinki bir gün, heç bir saat belə gecikdirmək olmaz" deməsi, axır ki, Kərbəlayı Mirzə Yusifin razılığına səbəb oldu. Abdulla Raziyanı Qara şəhər xəstəxanasında əməliyyat etdirse də, he-

Qərənfil Dünyaminqızı, Əməkdar jurnalist

Abdullanın ilk bəxtinin uğursuzluğu ilə heç cür barışa bilmirdi. Övladını xoşbəxt görmək istəyilə hər gün Tanrıya dua edən ana sonda buna nail olur... "Anam çox inadkar olmaqla yanaşı, həm də zəhmətkeş, şükürlü bir qadın idi. Biz çox məşəqət ilə keçirdiyimiz halda belə, anam yə-nə həyatından məmnun idi. Hər ay maaşımı alıb anama verdiyim zaman o, saatlarla tanrısına dua edirdi. Xalqa xidmət arzusunu, ata-anaya məhəbbəti, zəhməti, qürurlu olmağı anam bizə öyrətdi..."

SABAH DA, YÜZ İLLƏR SONRA DA ŞAIQANIN YAD EDİLƏCƏK

1920-ci ildə Dərbənddən qaçqın düşən bir çox ailə Bakıya pənah tutur. Onların arasında Əhməd bəy Mirzəbəyovun da ailəsi var idi. Onlar Bakıda Yuxarı Dağlıq küçəsi 21 ünvanında yərtəşən üç mərtəbəli evin birinci mərtəbəsində məskunlaşırlar. 1916-cı ildə Abdulla anası və qardaşı Yusiflə bu binanın ikinci mərtəbəsinə köçmüşdür. Amma artıq kirayənişin kimi yox...

Abdulla bir neçə dəfə işdən gələndə, işə gedəndə birinci mərtəbənin həyətində Əhməd bəyin qızı Şahzadə xanımı görür və onunla maraqlanır. Bu maraq keçici olmur. Abdulla anasının razılığı ilə Şahzadə xanımla ailə qurur. Bu dəfə Tanrı ona xoşbəxt bir ailəyə sahib olmağı nəsihət edir. Oğlu Kamalın (Azərbaycanın görkəmli ədəbiyyatşünas alimi Kamal Talibzadə) və nəvələri Ülkərin, Şaiqin dünyaya gəlişi ona ömrü boyu unuda bilməyəcəyi bir xoşbəxtlik bəxş edir. Ailədə olduğu kimi yaradıcılıqda, ictimai həyatda da bəxti gətirən Abdullanı 37-ci ilin faciəli günləri də dəyişmişir. Onu tanıyanlar, onunla ünsiyyətdə olanlar mələyə bənəzlənib bu insanın sadəliyinə, xoşxasiyyətinə, səfəliyinə heyran qalır. Doğma əminin, dayının cürət edib halını sora bilmədiyi "xalq düşmənləri"nin başsız qalan övladlarına əmi, dayı olur (Hüseyn Cavidin qızı Turan Cavidlə olan müşahibələrində bu haqda gəniş bəhs olunub).

Sayırsız-hesabsız əsərlərin müəllifi olan, fəxri adlarla, orden və medallarla təltif edilən A.Şaiq fədaləri (1946-1956) SSRİ Ali Sovetinə deputat da seçilib. Amma çox sadə, təmtəraqdan uzaq bir ömür yaşayıb. Belkə elə ona görə, bu gün də, sabah da, yüz illər sonra da Şaiqanə yad ediləcək, xalqın qəlbində yaşayacaqdır!

Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kəlləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyəsi əsasında hazırlanıb.

Gənclər üçün "Karyerada ilk addım"

Tələbə və məzunların turizm sahəsi üzrə əmək bazarına inteqrasiyasına kömək göstərilməsi məqsədilə "Karyerada ilk addım" devisi altında tədbir keçiriləcəkdir. Tədbir Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin və Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşəbbüsü və dəstəyi Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetinin təşkilatçılığı ilə baş tutacaqdır.

Tədbirdə ölkəmizdə fəaliyyət göstərən mehmanxanalar, turizm şirkətləri və ai-

diyyəti müəssisələr tərəfindən vakant iş yerləri və karyera planları haqqında məlumatlar təqdim ediləcəkdir.

Turizm sahəsində ali təhsilli və yaxud təhsil alan, müvafiq sertifikat kurslarını bitirən, müəyyən iş təcrübəsi olub hazırda iş axtaran turizm sahəsi üzrə bütün maraqlı şəxslər tədbirdə iştirak edə bilər. Tədbir 2 may 2017-ci il tarixində, saat 11:00-da Bakı Biznes Mərkəzində (Bakı şəhəri, Neftçilər prospekti 44) təşkil olunacaqdır.

